

RATOWANIE (10) *sb n*

ratowanie (10), [**retowanie**].

Oba a jasne; retowanie z tekstów nieoznaczających é.

sg *N* ratowani(e) (1). ◇ *G* ratowaniã (3). ◇ *D* ratowaniu (2). ◇ *A* ratowani(e) (3). ◇ *L* ratowaniu (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVIII w. s.v. ratować.

1. *Przychodzenie (przyjście) z pomocą w trudnej, zwykle niebezpiecznej sytuacji; niekiedy z pozytywnym rezultatem, tj. ocalenie, uratowanie* (9) : [Yelli ten czas retowania teraz/ nad który lepszy być niemoże opuścicie/ potym byście radzi abo komu dali/ abo od kogo wzięli retunek/ á niebędzie tho mogło być. *OrzKsiąż A7v.*]

ratowanie czego [= społeczności] (1): tedy Węgry á Włochy przed obozem pokładáli/ [...] bo mnimáli Solimáná lámego ku rátowánium Budzyniã przyciągnã z ludem wielkim *BielKron* 314.

Wyrażenie: »ratowanie z niebezpieczności« (1): *Corona civica*, Wieniec który mieřczánin yeden drugiemu dawał miałto vpominku rátowánia/ á řpomożenia z nieyákiey niebeřpieczności. *Mącz* 66a.

Szereg: »ratowanie a řpomożenie« (1): *Mącz* 66a *cf* *Wyrażenie*.

a. *O pomocy Boga w zagrożeniu duszy lub ciała* (5) :

ratowanie czyje [= kto jest ratowany; pron poss] (3): gdy vřrzyłz nas wiakiem niebeřpiecznřtwie nářem powřtan miły panie na nogi řwoie a nieomieřzkaway na ratowanie náře *RejPos* 87v, 45; *RejAp* 23.

ratowanie czyje [= kto ratuje] (1): A ták řiły řerdeczne/ Złofny náłog/ w řák wgania/ Zginę bez twego Pánie rátowánia. *GrabowSet* D3.

Zwrot: »nie omieřzka(wa)ć na ratowanie« (3): *RejPs* 45, 87v; A iakoż řie ty małz łękáć tego mizerneho á krotkiego przeřladowania řwiátá tego/ gdyż řłyřyřz iż tego krotki čás ma być/ gdyż wieřz iż Pan twoy nic tobie nie omieřzka ná rátowánium twoie *RejAp* 23.

Wyrażenie: »ratowanie [kogo] w upadku« (1): [řadne lekarřtuo beřpieczniejřym lekarřtwem od cieplic być nie może] czy prze to/ áby řye imperfectia á řłabość rozumu nářzego vkazálá: czyli/ áby człowiek řálkę Bożą ku rátowánium řiebie/ w vpadku zãwřdy gotowã znał y widział? *Oczko* 1v.

b. *O wsparciu materialnym [kogo, czego (= społeczności)]* (2) : tákże y té [*pieniãdze*]/ które z *Contribuciiéy*/ y innych obyczáiów rátowánia *Rzeczyřpolitéy* [...] / przychodźić będą/ które wřyřłtkié máię bydź do nich odnořzoné/ máię ři to pánowie Podřkárbiowie z *Prowizory* do rãk řwych odbieřác *SarnStat* 442; [Bo iáko bárwierz/ rãnne częřto lecząc/ łacno řię nád ludzkimi boleřciãmi vřãłue/ [...] Ták y my/ gdy do rátowánia vbogich vgęřzczãć będziem/ lepszymi y mędrřzymi być pocźniemy *SkarCzyt* 14].

ratowanie w czym (1): O obronie miał y inřnych mieyřc/ o oblężeniu/ y dobywánium/ y zburzeniu: o rátowánium w głodźie oblężonych [*de fame ab iis, qui obsidentur, propulsanda*] *ModrzBaz* 115v.

2. *Wzmacnianie [czego]* (1) : Ieřli murom álbo pãrkanom nie duffałz/ oltháwiay ie wielkim drzewem pochyło/ ná thym mieyřcu ná kthore nieprzyiãcieł [!] řtrzela/ áby kula kãżda řłzá wzgorę řłozem po drzewie/ thák przenieřie mur/ řzkody nie vcyni [!] (*marg*) Rátowánium Murow. (–) *BielSpr* 64v.

Cf **RATOWAĆ**

